

GRUNDNOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

12. december 2011

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et forbrugerprogram 2014-2020 (KOM (2011) 707 endelig).

1. Resumé

Kommissionen har den 9. november 2011 vedtaget et forslag til et forbrugerprogram inden for forbrugerbeskyttelsespolitik. Forbrugerprogrammet understøtter gennemførelsen af de foranstaltninger, som Kommissionen (DG SANCO) ønsker indført i relation til forbrugerpolitik fra 2014-2020. Programmet afløser det nuværende EF-handlingsprogram inden for forbrugerpolitik 2007-2013. Programmet udgør det overordnede budget for initiativer på forbrugerområdet. Den 14. november 2011 blev forslaget fremsendt til Europa-Parlamentet og Rådet.

2. Baggrund

I meddelelsen "Et budget for Europa 2020¹" af 29. juni 2011 foreslår Kommissionen, at der bliver bevilget 175 mio. euro (faste 2011-priser, svarende til 197 mio. euro i løbende priser).

I den forbindelse har Kommissionen den 9. november 2011 vedtaget et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et forbrugerprogram 2014-2020, KOM (2011) 707 endelig. Programmet skal sikre kontinuitet og efterfølge det nuværende EF-handlingsprogram, der udløber ved udgangen af 2013.

Den 14. november 2011 blev forslaget fremsendt til Europa-Parlamentet og Rådet.

Forslaget til forbrugerprogrammet indeholder fire prioritetsområder:

- forbrugersikkerhed
- forbrugeruddannelse - og information
- forbrugerrettigheder og klageadgang, og
- håndhævelse.

¹ KOM (2011) 500

Programmets endelige vedtagelse vil bero på vedtagelsen af EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2014 – 2020 (MFF).

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 169 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Foranstaltninger vedtaget i henhold til artikel 169 i TEUF skal have som formål at fremme forbrugernes interesser og at sikre et højt niveau for forbrugerbeskyttelse.

Efter forslaget kan der ydes finansiel støtte til EU's og medlemsstaternes aktioner, der sigter på beskyttelse af forbrugernes sikkerhed, forbedring af deres adgang til information og yderligere styrkelse af deres rettigheder.

Forslaget til forbrugerprogram skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. **Formål og indhold**

Det fremgår af forslaget, at målet med forbrugerprogrammet er at understøtte den politiske målsætning om at sætte stærke forbrugere i centrum for det indre marked. Programmet tilsigter at opnå dette ved at bidrage til at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser samt til at fremme deres ret til information, uddannelse og til at organisere sig med henblik på at beskytte deres interesser. Programmet skal supplere, støtte og overvåge medlemsstaternes politikker.

Aktionerne støtter følgende fire specifikke målsætninger:

- i) Sikkerhed: At styrke og øge produktsikkerheden gennem effektiv markedsovervågning i hele EU.
- ii) Information og uddannelse: At give forbrugerne bedre uddannelse, information og større bevidsthed om deres rettigheder og at udvikle evidensgrundlaget for forbrugerpolitik og støtte forbrugerorganisationer.
- iii) Rettigheder og klageadgang: At styrke forbrugernes rettigheder, særligt gennem lovgivning og ved at forbedre klageadgangen til at klage, herunder til alternative tvistbilæggelsesordninger.
- iv) Håndhævelse: At fremme håndhævelse af forbrugernes rettigheder ved at styrke samarbejdet mellem de nationale håndhævelsesmyndigheder og ved at støtte forbrugerne med rådgivning.

Samtidig skal det nye program med de fire prioriterede områder sikkerhed, information og uddannelse, rettigheder og klageadgang samt håndhævelse tage højde for nye samfundsmæssige udfordringer. Ef-

ter forslaget omfatter disse den mere komplekse beslutningstagning for forbrugere, behovet for udvikling hen imod mere bæredygtige forbrugsmønstre, mulighederne og truslerne fra digitaliseringen, stigende social udstødelse, stigningen i antallet af sårbare forbrugere samt en aldrende befolkning.

Det fremgår af forslaget, at de fire overordnede målsætninger er i overensstemmelse med Europa 2020 med hensyn til vækst og konkurrenceevne. Målsætningerne skal sikre integration af specifikke Europa 2020-anliggender vedrørende *digital dagsorden* (sikre, at digitalisering faktisk fører til øget forbrugervelfærd), *bæredygtig vækst* (udvikling hen imod mere bæredygtige forbrugsmønstre), *social inklusion* (tage hensyn til de specifikke forhold for sårbare forbrugere og behovene hos en aldrende befolkning), *intelligent lovgivning* (overvågning af forbrugermarkeder som hjælp til udformning af intelligent og målrettet lovgivning).

4. **Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

5. **Nærhedsprincippet**

Kommissionen anfører, at det tilsigtede mål med forordningen ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på grund af de berørte områders grænseoverskridende karakter og kan derfor på grund af EU's større handleevne med henblik på effektivt at beskytte borgernes sundhed og sikkerhed samt økonomiske og juridiske interesser bedre opfyldes på EU-plan; EU kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. art. 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

Efter regeringens opfattelse vil forslaget kunne medvirke til at fremme og styrke samarbejdet om programmets målsætninger og aktioner. Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. **Gældende dansk ret**

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret

7. **Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser**

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget indebærer en udgift på EU-budgettet på 197 mio. euro (løbende priser), hvoraf Danmark finansierer ca. 2 pct. svarende til ca. 4 mio. euro

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Overordnet vurderes det, at forslaget vil kunne bidrage positivt til forbrugerbeskyttelsesniveauet i Danmark og i Fællesskabet som helhed.

Programmet vil bl.a. medføre en styrket indsats for at opbygge en vidensbase, der kan tjene som et vigtigt og effektivt redskab ved prioriteringen i den EU-forbrugerpolitiske indsats med henblik på at fokusere forbrugerpolitikken for at opnå størst muligt effekt på markeder, hvor der er identificeret problemer.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål, hvor også relevante organisationer er hørt. Der er i den forbindelse modtaget høringssvar fra Forbrugerrådet og Dansk Erhverv.

Forbrugerrådet hilser programmet velkommen og støtter i høj grad sammenkoblingen med Europa 2020-strategien om, at borgerne skal have mulighed for at deltage fuldt ud i det indre marked, hvilket gør det nødvendigt at støtte borgernes mulighed for og tilid til at købe varer og tjenesteydelser over grænserne.

Forbrugerrådet påpeger, at uanset, at der er tale om en lille forøgelse af budgettet, er der fortsat tale om et beskedent beløb i betragtning af den store betydning, forbrugerpolitikken har – som også angivet i programmet – for funktionen af det indre marked samt som medspiller i at fremme vækst og innovation.

I programmet nævnes de allerede publicerede forslag om ADR og ODR (alternativ udenretlig tvistløsning). Forbrugerrådet savner en henvisning til indførelse af collective redress/gruppesøgsmål.

Forbrugerrådet opfordrer til, at det overvejes, at man vælger model 3 fra det bilagte ”ledsagedokument”, der vil kræve et større budget end tilsvarende foranstaltninger under det nuværende program, herunder fx en offentlig database for produktsikkerhed og oprettelse af en fond til finansiering af grænseoverskridende klagesager, i stedet for den valgte model 2, som er mindre ambitiøs.

Forbrugerrådet vil i øvrigt vende tilbage med yderligere bemærkninger, når der er skabt en fælles holdning blandt de europæiske forbrugerorganisationer.

Dansk Erhverv kan overordnet støtte en styrkelse af forbrugerområdet og de fire angivne indsatsområder i programmet. Dansk Erhverv kan bakke op om, at forbrugerne skal styrkes via bl.a. information, uddannelse og støtte til forbrugerorganisationerne men understreger samtidig, at virksomhederne skal tænkes ind på lige fod som aktive medspillere.

I relation til produktsikkerhed anfører Dansk Erhverv bl.a., at det er vigtigt at sikre ensartet håndhævelse i hele EU, og at der er proportionalitet mellem myndighedernes markedskontrol og den ulempe, som virksomhederne udsættes for, særligt ved ”forebyggende” markedskontrol.

Dansk Erhverv peger derudover på, at styrkelse af implementeringen af miljølovgivningen i EU, herunder myndighedernes fortolkningspraksis og håndhævelse, udvikling af lovgivning for problematiske kemikalier og makropolitisk samarbejde med produktionslande uden for EU, bør medtages i det videre arbejde.

Om indsatsen vedrørende forbrugeruddannelse – og information har Dansk Erhverv bl.a. anført, at træning af forbrugerorganisationer skal ske samtidig med træning af erhvervsorganisationer og i samarbejde med myndigheder, så alle opnår den samme forståelse for, hvad der skal forstås med forbrugerrettigheder o.l. Eventuel støtte til tiltag skal kunne gives til initiativer drevet af både virksomheder og forbrugere.

I forhold til forbrugerrettigheder- og klageadgang finder Dansk Erhverv det vigtigt, at der i alle EU-lande er etableret klagemuligheder i sager af lille økonomisk værdi. Det kan være klagenævn eller småsagsprocesser ved domstolene. Det skal være medlemslandenes ansvar at etablere disse ordninger, og Dansk Erhverv anfører videre, at det er helt afgørende, at ikke kun forbrugernes retssikkerhed sikres, men at virksomhedernes også gør det, og at der er lighed for loven.

Dansk Erhverv anfører endelig, at det er afgørende, at håndhævelsen bliver mere effektiv, og at det grænseoverskridende håndhævelsessamarbejde på forbrugerområdet styrkes.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til Kommissionens mål om at sikre kontinuitet i forhold til det nuværende forbrugerprogram, herunder de 4 prioritetsområder.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Generelt kan Danmark tilslutte sig, at indsatsen for forbrugerbeskyttelse fortsættes i overensstemmelse med Traktatens forudsæt-

ninger herom, og at dette hensigtsmæssigt kan ske i form af et forbrugerprogram.

Danmark kan generelt tilslutte sig programmets målsætninger, aktioner og indsatsområder.

Programmet er en del af EU's flerårige finansielle ramme 2014-2020. Regeringen lægger vægt på, at drøftelserne af Kommissionens forslag ikke foregriber forhandlingerne om de flerårige finansielle rammer.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.